

**METHODS OF IMPLEMENTING INNOVATIONS IN THE ACTIVITIES
OF DIGITAL MANAGEMENT, SMALL BUSINESS AND PRIVATE
ENTREPRENEURSHIP IN MHALLA INSTITUTIONS**

Mamadaliyev Doniyorbek Shuxratbek o'g'li

Independent researcher at Kokand University

Annotation. This article scientifically analyzes the methods, problems and prospects of implementing innovations in the activities of small business and private entrepreneurship through the introduction of digital management in mahalla institutions, which are a unique local self-government system of the Republic of Uzbekistan. The role of modern digital technologies, databases and electronic platforms in supporting entrepreneurship at the mahalla level is widely disclosed. It also discusses practical and innovative solutions aimed at ensuring employment, developing e-commerce and sustainable growth of the regional economy based on the digitalization of the management system.

Keywords: neighborhood institute, digital governance, small business, private entrepreneurship, innovative development, electronic platforms, digital economy, financial technologies.

**MAHALLA INSTITUTLARIDA RAQAMLI BOSHQARUV, KICHIK
BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SUB'EKTLARI FAOLIYATIDA
INNOVATSIYALARNI QO'LLASH USULLARI**

Mamadaliyev Doniyorbek Shuxratbek o'g'li

Qo'qon universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasining o'ziga xos mahalliy o'zini o'zi boshqarish tizimi bo'lgan mahalla institutlarida raqamli boshqaruvni joriy etish orqali kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlari faoliyatida innovatsiyalarni qo'llash usullari, muammolari va istiqbollari ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Mahalla

darajasida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashda zamonaviy raqamli texnologiyalar, ma'lumotlar bazalari va elektron platformalarning o'rni keng ochib berilgan. Shuningdek, boshqaruv tizimini raqamlashtirish asosida aholi bandligini ta'minlash, elektron tijoratni rivojlantirish hamda hududiy iqtisodiyotni barqaror o'stirishga qaratilgan amaliy va innovatsion yechimlar xususida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: mahalla instituti, raqamli boshqaruv, kichik biznes, xususiy tadbirkorlik, innovatsion rivojlanish, elektron platformalar, raqamli iqtisodiyot, moliyaviy texnologiyalar.

Jahon iqtisodiyotining globallashuvi va axborot texnologiyalarining jadal quloch yozishi sharoitida har bir mamlakat o'zining milliy xususiyatlaridan kelib chiqqan holda iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashning o'ziga xos modellarini ishlab chiqishga intilmoqda. O'zbekiston sharoitida bu muhim strategik jarayon bevosita mahalla instituti bilan chambarchas bog'liqdir, zero mahalla nafaqat ijtimoiy-ma'naviy qadriyatlar beshigi, balki fuqarolarning muammolarini hal qiluvchi va barqaror daromad manbalarini yaratuvchi muhim iqtisodiy birlik sifatida ham shakllanib ulgurdi. So'nggi yillarda mamlakatimizda mahalla tizimini to'liq o'zgartirish, uning faoliyatiga raqamli boshqaruv mexanizmlarini keng ko'lamda joriy etish orqali hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning butunlay yangi, zamonaviy bosqichiga qadam qo'yildi. Mahalla institutlarida raqamli boshqaruv tizimining yo'lga qo'yilishi qator ijtimoiy masalalarni operativ hal etish bilan birga, bevosita quyi bo'g'inda — har bir ko'cha va xonadonda kichik biznes hamda xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish uchun mislsiz imkoniyatlar eshigini ochmoqda. Raqamli boshqaruv deganda faqatgina ma'lumotlarni kompyuter xotirasiga yoki elektron bazaga kiritishni emas, balki "Big Data" (katta ma'lumotlar) texnologiyalari yordamida hududning mikrodarajadagi iqtisodiy salohiyati, aholining o'sib borayotgan talab va ehtiyojlari, ishchi kuchi bozori kabi muhim ko'rsatkichlarni chuqur hamda tizimli tahlil qilish, shu tahlillar asosida

tadbirkorlik sub'ektlariga eng maqbul, serdaromad innovatsion yechimlarni taklif etish mexanizmi tushuniladi. Xususan, respublikamizda amaliyotga joriy etilgan mahalla baybay (mahallabay) ishlash tizimi, jumladan, har bir mahallada faoliyat olib borayotgan hokim yordamchilari, yoshlar yetakchilari va xotin-qizlar faollarining yagona elektron platformalar ("Onlayn mahalla", "Yagona milliy mehnat tizimi" va ijtimoiy daftarlar bazalari) orqali yagona tarmoqda ishlashi kichik biznes vakillariga maqsadli yo'naltirilgan moliyaviy, huquqiy va innovatsion yordam ko'rsatish imkonini bermoqda. Bu jarayonda xususiy tadbirkorlik sub'ektlari o'z faoliyatini eskirgan, samarasiz an'anaviy usullardan butunlay voz kechgan holda, zamonaviy bozor kon'yunkturasining qat'iy talablariga moslashuvchan, resurs tejankor va doimo yuqori texnologiyalarga tayanuvchi innovatsion usullar yordamida qayta qurishlari qat'iy talab etiladi. An'anaviy byurokratik boshqaruvdan moslashuvchan raqamli boshqaruvga o'tish mahalliy byudjet daromadlarini oshirish, norasmiy iqtisodiyot ("xufiyona iqtisodiyot") ulushini keskin qisqartirish hamda aholi qatlamlarining doimiy bandligini ta'minlashda o'zining yuksak amaliy samaradorligini isbotlab bermoqda. Ushbu yutuqlarni mustahkamlash uchun kichik biznes egalari mahalla darajasidagi raqamli infratuzilmadan mustaqil va unumli foydalana olishlari, o'z navbatida, mahalla boshqaruvi organlari ham mahalliy va xorijiy innovatsiyalarni joriy etishda tadbirkorlar uchun maksimal darajada qulay, ishonchli va xavfsiz ekotizim yaratib berishlari hozirgi kunning kechiktirib bo'lmas asosiy sharti hisoblanadi.

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlari faoliyatida innovatsiyalarni qo'llash usullari o'ziga xos murakkab, ko'p qirrali va uzluksiz izlanishni talab etuvchi bosqichli jarayon bo'lib, aynan mahalla institutining modernizatsiya qilingan raqamli boshqaruv imkoniyatlari bu jarayonni barcha hududlarda sezilarli darajada tezlashtirishi kafolatlangan. Iqtisodiyot nazariyasi va amaliyotida ko'pincha "innovatsiya" atamasi faqatgina sanoat ahamiyatiga molik yirik yuqori texnologik ixtirolar, kosmik

kashfiyotlar yoki yirik korporatsiyalar yaratadigan maxsulotlardan iborat deb tor doirada tushuniladi; biroq mikrodarajada, ya'ni mahalliy kichik tadbirkorlik sub'ektlari faoliyatida innovatsiya - bu mutlaqo yangi yoki sezilarli darajada takomillashtirilgan mahsulot, innovatsion xizmat ko'rsatish turlari, raqamli marketing usuli yoxud tashkiliy va menejment strukturasini kundalik biznes amaliyotiga kiritish qobiliyatidir. Shu nuqtai nazardan qaraganda, qishloq yoki shahar mahalla fuqarolar yig'ini doirasida faoliyat yurituvchi faol tadbirkorlar uchun innovatsiyalarni uzluksiz joriy etishning asosiy usullari qatoriga o'z mahsulot va xizmatlarini geografik chegaralarni chetlab o'tgan holda keng qamrovli raqamli platformalar orqali realizatsiya qilish (elektron tijorat - E-commerce), doimiy va salohiyatli iste'molchilar bilan o'zaro munosabatlarni samarali boshqarish maqsadida xalqaro standartlarga javob beradigan CRM (Customer Relationship Management) tizimlaridan keng foydalanish, shuningdek, moliyaviy aylanma hisobotlar hamda elektron to'lov tizimlarini to'liq raqamlashtirish, eng asosiysi esa ishlab chiqarish va logistika jarayonlariga energiya tejamkor, "yashil iqtisodiyot" tamoyillariga mos keluvchi texnologiyalarni jasorat bilan tatbiq etish kiradi. Ushbu murakkab jarayonlarni bevosita amaliyotga joriy qilishda bevosita aholi bilan ishlovchi mahalla institutining ijtimoiy va raqamli roli benihoya kattadir. Negaki, mahalla doirasida batafsil shakllantirilgan va doimiy yangilanib turadigan "Raqamli mahalla" yagona markazlashgan axborot tizimi hududdagi hali to'liq o'zlashtirilmagan tabiiy resurslar, foydalanilmayotgan bo'sh yer maydonlari va ob'ektlar, aholining mehnatga layoqatli qatlami, xususan, yoshlar va xotin-qizlarning ishsizlik darajasi, ularning aniq kasbiy qiziqishlari, malakalari va oilaviy sharoitlari to'g'risidagi qimmatli statistik ma'lumotlarni o'zida ishonchli tarzda jamlaydi. Tadbirkor ushbu rasmiy ma'lumotlar bazasidan qonuniy doirada va tegishli tartibda ruxsat olingan holda foydalanib, muayyan hudud uchun joriy vaqtda qanday turdagi innovatsion xizmat yoki tovar eng kerakli hamda iqtisodiy jihatdan daromadli ekanligini judayam aniq prognoz qilishi, o'zining

biznes strategiyasini shunga asosan ishlab chiqishi mumkin bo'ladi. Masalan, aholi juda zich joylashgan, urbanizatsiya darajasi yuqori bo'lgan, ammo zamonaviy yirik savdo majmualari yoki maishiy xizmat ko'rsatish ob'ektlari yetarli darajada mavjud bo'lmagan mahallalarda logistika, tezkor yetkazib berish (delivery) xizmatlarining innovatsion sun'iy intellektga asoslangan algoritmlarini yaratish, yirik brendlar bilan hamkorlikda franshiza asosida kichik do'konlarni to'liq avtomatlashtirilgan tarzda inson aralashuvisiz yuritish yoki faqatgina kompyuter hamda internet talab qiluvchi "bulutli" texnologiyalar orqali masofaviy axborot xizmatlarini yo'lga qo'yish kabi nostandart yondashuvlar istalgan tadbirkorning raqobatbardoshligini qisqa fursatlarda keskin oshirib yuboradi. Bundan tashqari, biznesda innovatsiyalarni qo'llash faqatgina tovar ishlab chiqarish bosqichi bilan cheklanib qolmay, balki korxonadagi ichki tashkiliy-boshqaruv jarayonlarini ham tubdan ijobiy tomonga o'zgartiradi; kichik korxonalar rahbarlari bevosita mahalla markazlari binolarida alohida tashkil etilgan zamonaviy kovorking markazlari yoki davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanuvchi biznes-inkubatorlar orqali shaffof onlayn buxgalteriya yuritish, yuzaga keladigan barcha soliq va statistika hisobotlarini inson omilisiz elektron shaklda masofadan topshirish hamda biznes jaraonlarini to'liq boshqarishning ERP (Enterprise Resource Planning) tizimlaridan bepul yoki davlat subsidiyasi asosida imtiyozli shartlarda foydalanish bo'yicha o'z malaka va ko'nikmalarini oshirish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa pirovard natijada kichik biznes faoliyatining huquqiy ochiqligi, jamoatchilik oldidagi shaffofligini to'laqonli ta'minlaydi, ortiqcha qog'ozbozlik va qatnovlar tufayli kelib chiqadigan biznes yuritish xarajatlarini (tranzaksion xarajatlarni) minimal darajada optimallashtiradi hamda kichik korxonalarining barqaror, krizislarga chidamli o'sish sur'atlarini amalda kafolatlaydi.

Amaliyotda mahalla institutlarida joriy qilingan raqamli boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish orqali xususiy tadbirkorlikda innovatsion muhitni faol

rag'batlantirishning aniq hamda natijador mexanizmlari bugungi kunda keng joriy etilayotgani quvonchli holatdir. Xususan, mamlakatimizning har bir mahallasi hududida alohida shtat birligi asosida tashkil etilgan hokim yordamchisi instituti o'zining kundalik ish jarayonida to'g'ridan-to'g'ri maxsus raqamli platformalar bilan tezkor ishlashga to'liq ixtisoslashgan bo'lib, u bevosita aholining yangi tadbirkorlik tashabbuslarini, startap loyihalarini moliyaviy va intellektual jihatdan hukumat darajasida qo'llab-quvvatlashda fuqaro hamda davlat o'rtasidagi eng asosiy va ishonchli ko'priklar vazifasini namunalik bajarib kelmoqda. Hokim yordamchilari doimiy ravishda "E-auksion" elektron savdo platformasi, "E-qaror" ijro tizimi, shuningdek hududlarda faoliyat ko'rsatayotgan qator tijorat banklarining mijozlarni kreditlash tizimlari bilan bevosita integratsiya qilingan ishchi planshetlar orqali kun-u tun ma'lumot almashib turadilar hamda har bir xonadonning iqtisodiy rentabelligini real vaqt rejimida baholab boradilar. Ushbu unikal tizim kichik biznes vakillariga, yosh hunarmandlar va xotin-qizlarga o'zlarining mitti innovatsion g'oyalarini tijoratlashtirish, real biznes loyihaga aylantirish uchun havosuvdek zarur bo'lgan imtiyozli davlat kreditlari, qaytarilmas subsidiyalar va innovatsion grantlarni turli xil ortiqcha byurokratik to'siqlarsiz, qog'ozbozliklarsiz to'g'ridan-to'g'ri mahalla binosining o'zida turib yoxud uydan chiqmagan holda onlayn tarzda tezkor olish imkonini yaratmoqda. Mahalla iqtisodiyotida innovatsiyalarni muvaffaqiyatli joriy qilish usullaridan yana biri — bu hududiy tadbirkorlar o'rtasida raqamli kooperatsiya tizimini shakllantirish hisoblanadi. Ochiq ma'lumotlarga asoslangan raqamli iqtisodiy xaritalar va mahalla pasporti ma'lumotlar bazasi orqali mahalladagi yirik va o'rta sanoat korxonalarini bilan shaxsan uy sharoitida, kichik ustaxonalarda ishlayotgan hunarmandlar, kasanachilar va oilaviy mikrofirmalar o'rtasida mustahkam, "klaster" usulidagi zamonaviy kooperatsiya zanjirlari sun'iy intellekt tavsiyalari yordamida yaratilmoqda. Bunga axborot tarmoqlaridagi maxsus "B2B" (Business-to-Business) onlayn portallari yordamida o'rtakash vositachilarsiz bevosita eng arzon xomashyoni

sotib olish va ishlab chiqarilgan tayyor sifatli mahsulotni ishonchli xaridorga kafolatli sotishni avtomatlashtirish eng yorqin va jozibali misol bo'la oladi. Faqatgina xizmat ko'rsatish emas, balki qishloq joylaridagi aholi xonadonlarida keng tarqalgan issiqxona xo'jaligi, zamonaviy parrandachilik, zotdor chorvachilik kabi an'anaviy qishloq xo'jaligi yo'nalishlarida kichik biznesni yuritishda ham bugungi kunda "aqlli" (smart) texnologiyalardan, muqobil energiya manbalaridan foydalanish darajasi kundan-kunga jadal oshib bormoqda. Masalan, ekinlarni tomchilatib yoxud yomg'irlatib sug'orish tizimlarini mobil telefon orqali masofadan boshqarish, issiqxona ichidagi namlik va haroratni o'zi mustaqil avtomatik nazorat qiluvchi aqlli datchiklarni o'rnatish kabi "IoT" (Internet of Things - Narsalar interneti) elementlari va innovatsion qurilmalari aynan mahalla yetakchilari va tadbirkorlik faollari miqyosida jonli targ'ib qilinib, keng aholi amaliyotiga faol tatbiq etilmoqda. Yuqorida sanab o'tilgan ushbu barcha innovatsion usullarni amalda to'g'ri va xatosiz amalga oshirishda mahalladagi maxsus ijtimoiy daftarlari, xususan "Yoshlar daftari" va "Ayollar daftari"ga kiritilgan ishsiz, ammo ishlash istagida bo'lgan fuqarolarni zamonaviy kasb-hunarga, ilg'or tadbirkorlik ko'nikmalariga va moliyaviy hamda raqamli savodxonlikka muntazam o'qitish davlat tomonidan bepul tashkil etiluvchi maxsus elektron ta'lim platformalari (E-learning, Coursera kabi milliy analoglar) orqali juda yuqori saviyada amalga oshirilmoqda. Buning mantiqiy natijasida, endigina o'zining shaxsiy biznesini mustaqil ravishda boshlayotgan fuqaro zamonaviy XXI asr raqamli iqtisodiyoti talablariga to'la javob beradigan, dastlabki qo'ygan biznes qadamidanoq zamonaviy raqamli marketing vositalarini va ijtimoiy tarmoqlar orqali sotuvni oshiruvchi SMM (Social Media Marketing) strategiyalaridan mohirona foydalana oladigan haqiqiy, raqobatbardosh innovatsion tadbirkor bo'lib yetishmoqda; shuningdek, mahalla institutining yagona markazlashgan axborot tizimi orqali hududdagi barcha tadbirkorlar o'rtasida sog'lom va adolatli raqobat muhitini shakllantirish, sun'iy intellekt tahlili asosida ularning haqqoniy

iqtisodiy reytingini yuritish hamda soliq intizomiga rioya etuvchi eng faol, ko'p ish o'rni yaratgan innovatsion biznes egalarini soliq imtiyozlari yoxud moddiy mukofotlar bilan davlat tomonidan rag'batlantirish tizimi ham izchil yo'lga qo'yilganki, bu o'z navbatida umuman mamlakatning xususiy sektorida uzluksiz ilmiy izlanish, texnologik va boshqaruv yangilanishlari jarayonlarini so'zsiz ta'minlashga xizmat qiladi.

Mahalla institutlarida mavjud bo'lgan zamonaviy raqamli boshqaruv imkoniyatlaridan maksimal darajada oqilona foydalangan holda kichik biznesda qo'shimcha qiymat yaratuvchi innovatsiyalarni amaliy joriy etishning yana bir o'ta muhim, hal qiluvchi ahamiyatga ega yo'nalishi — bu jahon bozorida trendga aylanib ulgurgan moliya texnologiyalari (FinTech) va raqamli marketing qurollarini kundalik tadbirkorlik amaliyotiga uzluksiz va keng tatbiq etish jarayoni hisoblanadi. Sir emaski, bugungi keskin raqobat davrida faqat xaridorning yo'lga ko'z tikib o'tiradigan eski, an'anaviy yondashuvlar orqali mijozlarni jalb qilish tobora o'zining iqtisodiy samarasini butunlay yo'qotib, xarajatli jarayonga aylanib bormoqda, ana shu jiddiy sababli kichik va o'rta xususiy tadbirkorlik vakillari o'zlarining bor asosiy e'tibori va resurslarini bepoyon internet tarmog'idagi virtual savdo makoniga qaratishga zamonning o'zi tomonidan majbur bo'lmoqdalar. Davlat miqyosidagi raqamlashtirish dasturlari natijasida aynan mahalla darajasida to'plangan ma'lumotlar bazasi (demografik holat, xarid qobiliyati indeksi) bilimli tadbirkorlarga o'z sifatli mahsulotlarini aniq auditoriyaga qaratilgan "target" (maqsadli va byudjetni tejoychi) reklama qilish uchun ajoyib, tayyor strategik zamin yaratib beradi. Ya'ni, ilg'or fikrlovchi tadbirkor faqatgina o'zi yashab tug'ilgan yoki hozirda jismonan faoliyat yuritayotgan tor doiradagi bitta mahalla xududi bilan chegaralanib qolmasdan, balki tutash yirik hududlardagi, hattoki respublikaning boshqa viloyatlaridagi potentsial iste'molchilarning to'lov qobiliyati, ijtimoiy qatlamiga va xarid qiziqishlariga mos ravishda, turli xil ommabop ijtimoiy tarmoqlarda o'zining mustaqil elektron do'konlarini, jarayonlarni avtomatlashtiruvchi

Telegram botlarini yoki maxsus ko'p funksiyali mobil ilovalarini dasturchilar yordamida ishlab chiqishi hamda ushbu platformalarni muvaffaqiyatli yuritishi hozirgi kunning eng to'g'ri innovatsion yechimidir. Ushbu transformatsiya jarayonini davlat tomonidan institutsional qo'llab-quvvatlash uchun bevosita mahalla fuqarolar yig'inlari va xususan, mahallaga birlashtirilgan faol yoshlar yetakchilari hududdagi iqtidorli yosh dasturchilar (IT mutaxassislar), turli sohalardagi frilanserlar bilan an'anaviy hunarmand yoki ishlab chiqaruvchi bo'lgan tadbirkorlar o'rtasida mustahkam professional aloqa o'rnatib, kichik biznes sub'ektlarining jozibali raqamli qiyofasini (brand identity) yaratishda bevosita o'zlarining ixtiyoriy ko'maklarini berish amaliyotini kengaytirishlari qat'iy talab etiladi. O'z navbatida, kichik biznesda innovatsiyalarning qon tomiri hisoblangan moliyaviy munosabatlar borasida ham so'nggi vaqtlarda judayam sezilarli onlayn o'zgarishlar tezkorlik bilan amalga oshirilmoqda. Jumladan, tadbirkorlarning o'z xohishi bilan qog'oz shaklidagi puldan voz kechib, mutlaqo naqd pulsiz (cashless) hisob-kitoblar tizimiga to'liq o'tishi, kassalarda navbatlarni yo'q qiluvchi tezkor QR-kodlar orqali istalgan bank mijozlaridan to'lovlarni xavfsiz qabul qilish hamda ijtimoiy loyihalar uchun yirik sarmoya yig'ishning xalqaro mexanizmi bo'lgan kraudfanding (crowdfunding) elektron platformalari yordamida o'zlarining yangi, istiqbolli va ba'zan tavakkalchilikka asoslangan loyihalariga qo'shimcha jamoaviy investitsiyalar jalb etishning zamonaviy usullari shular jumlasidandir. Kraudfandingning bevosita o'zbek milliy iqtisodiyotiga moslashtirilgan modeli sifatida, misol uchun, bitta mahalla hududida yashovchi barcha muvaffaqiyatli, o'ziga to'q tadbirkorlarni bitta virtual guruhga jamlagan holda, ko'pchilik bo'lib hasharga o'xshash tarzda yangi bir yosh ixtirochining ijtimoiy foydali innovatsion startap loyihasini hamkorlikda moliyalashtirish tajribasini sinab ko'rish kelajakda jamiyat uchun judayam yuqori iqtisodiy-ijtimoiy samaradorlikka olib kelishi ilmiy va mantiqiy shubhasizdir. O'z navbatida, barcha daromad va xarajatlarning bunday yuqori darajadagi axborotlashgan

moliyaviy ochiqligi va shaffofligi yosh kichik biznes sub'ektlarining banklardagi rasmiy kredit tarixini (skoring balini) faqat va faqat ijobiy tomonga shakllantirishga hamda kelgusida xorijiy va xalqaro moliya institutlarining yirik ekologik grantlari, tiklanish va taraqqiyot fondlarining foizi past imtiyozli uzoq muddatli qarz mablag'larini mamlakat iqtisodiyotiga dadil jalb etishlariga juda ham keng va yorug' yo'l ochadi, albatta, shuni ham qat'iy unutmaslik kerakki, bunday xalqaro miqyosdagi yuqori darajadagi murakkab moliyaviy innovatsiyalar o'z navbatida tun-u kun barqaror ishlaydigan, kiberhujumlardan maksimal darajada ishonchli himoyalangan va texnologik jihatdan butunlay xavfsiz bo'lgan raqamli IT-infratuzilmani zudlik bilan barpo etishni o'z-o'zidan talab etadi hamda aynan mana shu strategik maqsadda respublika hukumatining "Elektron hukumat" (E-government) markazlashtirilgan dasturi doirasida amalga oshirilayotgan qator strategik yirik loyihalar, barchaga ochiq bo'lgan davlat ma'lumotlar portallari aynan hududiy va mahalla miqyosida o'zini mustaqil rivojlantirayotgan kichik biznes uchun xavfsiz bo'lgan o'ta kuchli ekotizimni ta'minlab berishga yo'naltirilgan davlat siyosatining yaqqol ko'rinishidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdullayev, A., & Karimov, N. (2022). O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish: muammo va yechimlar. *Iqtisodiyot va moliyalar*, 4(1), 45-56.
2. G'ulomov, S. S., & Shermuhamedov, A. T. (2021). *Raqamli iqtisodiyot: biznes va texnologiyalar integratsiyasi*. Toshkent: Moliya nashriyoti.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-sonli Farmoni. (2022). *Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi*. (Lex.uz).
4. Tursunov, B. (2023). Mahalla tizimida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning innovatsion mexanizmlari va uning istiqbollari. *Biznes va menejment jurnali*, 2(3), 112-120.
5. Vahobov, A. V., & Xajibakiyev, Sh. X. (2020). *Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini boshqarish: Darslik*. Toshkent: Iqtisodiyot va ta'lim.